

FINANSPOLITISKA RÅDETS UNDERLAGSRAPPORT

Svenskt Ukrainastöd i en internationell kontext Offentligfinansiella effekter och framtidsscenarier

Finanspolitiska rådet har saknat en gedigen analys av stödet till Ukraina

Efter Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina för snart tre år sedan har Sverige stöttat Ukraina med 130 miljarder kronor, inklusive utlovade stöd. Detta gör stöden till en av de större budgetpåverkande åtgärderna under senare år. För att tydligt redogöra för hur detta redovisas i de svenska statsfinanserna samt sätta in de svenska stöden i ett bredare internationellt och säkerhetspolitiskt sammanhang har Finanspolitiska rådet beställt en underlagsrapport. Rapporten är skriven av Torbjörn Becker, Anders Olofsgård, Maria Perrotta Berlin och Jesper Roine. Författarna är verksamma som forskare vid Östekonomiska institutet (SITE) vid Handelshögskolan i Stockholm och de står själva för analysen och slutsatserna.

Västländerna har stöttat Ukraina med motsvarande ca 4 500 miljarder kronor

Under de tre år som kriget har pågått har västländerna stöttat Ukraina med militär materiel, humanitära insatser och finansiella resurser. Det totala stödet uppgår till ca 4 500 mdkr, varav drygt hälften är realiserat och resterande del utlovat. Av det totala stödet kommer ca en tredjedel från USA och resterande delen från övriga västländer, främst från Europa. Ungefär hälften av stödet har avsett militär materiel, såsom militärfordon, vapen och ammunition, och där har USA varit en viktig givare.

Militärt stöd belastar statsbudgeten när skänkt materiel återanskaffas

Det svenska stödet till Ukraina har huvudsakligen varit militärt. Till och med 2024 uppgår det svenska stödet till ca 60 mdkr och inom den så kallade Ukrainaramen har Sverige utlovat ytterligare stöd på sammanlagt 50 mdkr under 2025 och 2026. Siffrorna avser när stödet kommer till del. Belastningen på den svenska statsbudgeten har hitintills skett med fördröjning, nämligen när den skänkta materielen återanskaffas. Därtill kommer civilt stöd inom biståndsramen på ytterligare 20 mdkr.

Sverige och övriga nordisk-baltiska länder har gett mest som andel av BNP

Om stödet jämförs med ekonomins storlek har Sverige bidragit relativt mycket, motsvarande 1,7 procent av BNP, att jämföra med USA:s stöd på 0,6 procent, Tysklands på 0,6 procent och Frankrikes på 0,3 procent. De nordisk-baltiska länderna har generellt sett bidragit mycket; Danmark, Estland och Norge med ca 3 procent av BNP och Lettland och Litauen med mer än 1,5 procent.

Betydligt mer kostsamt för Ukraina och Europa om Ryssland inte stoppas

För att matcha Rysslands utgifter för kriget krävs att stödet från Europa och USA uppgår till ca 0,3 procent av BNP; skulle USA upphöra med sitt stöd behöver Europa fördubbla sitt. Rapportförfattarna argumenterar för att det är små belopp i jämförelse med vad det skulle kosta europeiska länder vid en frusen konflikt, än mer så om Ryssland vinner kriget. Sådana utfall skulle kräva att försvarsutgifterna i Europa ökar kraftigt under decennier framöver. Dessutom kommer stora migrationsströmmar och försvårad handel drabba de europeiska länderna. Alternativkostnaden av att Ukraina inte får tillräckligt stöd är således stor. Till detta kommer det mänskliga lidandet och materiella förödelsen i Ukraina som fortsätter så länge den ryska aggressionen pågår.

Ukraina kommer behöva stöd för återuppbyggnaden av landet

När kriget väl är slut återstår mycket arbete med att återuppbygga Ukraina. Förstörelsen av fysiskt kapital, såsom infrastruktur, byggnader och fabriker, uppskattas till motsvarande ca 1 700 mdkr. En återuppbyggnad, som kommer ske till dagens europeiska standard, kommer säkerligen kosta minst det dubbla.

Rapporten går att ladda ner på www.fpr.se

Kontakt:

Torbjörn Becker, rapportförfattare och chef för Östekonomiska institutet (SITE) vid Handelshögskolan i Stockholm, 070-460 52 52

Göran Hjelm, kanslichef Finanspolitiska rådet, 08-453 59 88

Finanspolitiska rådet har till uppgift att göra en oberoende granskning av regeringens finanspolitik. Rådet ska vidare verka för en ökad offentlig diskussion i samhället om den ekonomiska politiken. Mer information om rådet finns på vår hemsida, www.fpr.se